

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченюю ралою Харківської
державної академії культури
Протокол № 4 від 29.11.2019 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН**

Харків, 2019

I. Загальні положення

1.1. Положення «Про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти Харківської державної академії культури вибіркових дисциплін» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 62, пункт 15) та визначає процедуру проведення та оформлення запису здобувачів на вивчення блоку вибіркових навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньою/освітньо-науковою програмою, навчальними планами підготовки бакалаврів, магістрів та докторів філософії.

1.2. Дане Положення розроблено з метою реалізації принципів студентоцентрованого навчання та конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення здобувачами навчальних дисциплін із циклу вибіркових (курсів за вибором) для освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» та «доктор філософії».

1.3. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти (курси за вибором) – це дисципліни, які пропонуються кафедрами академії для ефективного використання можливостей академії з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, врахування регіональних потреб тощо.

Вибіркові дисципліни надають можливість здійснення поглибленої підготовки за освітніми/освітньо-науковими програмами, що визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності здобувачів та їх особистим інтересам.

1.4. Обсяг вибіркових навчальних дисциплін має становити не менше 25 % від загального обсягу кредитів ЄКТС ОП/ОНП: для ОП підготовки бакалавра – не менше 60 кредитів ЄКТС, для ОП підготовки магістра – не менше 23 кредити ЄКТС (при загальному обсязі ОП 90 кредитів), для ОНП підготовки доктора філософії не менше 13 кредитів ЄКТС (при загальному обсязі ОНП від 30 до 60 кредитів).

1.5. Для планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі нормативного навчального плану відповідної освітньої/освітньо-наукової програми та затвердженого переліку вибіркових дисциплін, сформованого навчальним відділом на підставі пропозицій кафедр Академії.

1.6. До формування переліку освітніх компонентів (дисциплін), які пропонуються до обрання здобувачами, залучаються стейкхолдери – цільові групи абітурієнтів, батьки, здобувачі вищої освіти, викладачі, випускники, роботодавці.

1.7. До переліку дисциплін робочого навчального плану входять нормативні дисципліни, які є обов'язковими для вивчення усіма здобувачами та вибіркові дисципліни (курси за вибором), які здобувачі обирають самостійно.

1.8. Перелік, обов'язкова кількість для вивчення та обсяг кредитів ЄКТС вибіркових дисциплін для конкретного семестру вказана в робочому навчальному плані.

1.9. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить не менше 3 кредитів.

1.10. Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують вибіркові дисципліни, забезпечують підготовку робочих навчальних програм та іншого навчально-методичного забезпечення для вивчення вибіркових дисциплін.

1.11. Для забезпечення принципу конкурентності при виборі здобувачами вибіркових дисциплін, які викладаються на кафедрі, науково-педагогічні працівники кафедри у вільний від аудиторних занять час проводять відповідні презентаційні заходи (читають оглядові лекції, готують інформаційні матеріали, що можуть бути розміщені на стендах кафедри, сайті академії тощо).

1.12. Реалізація вільного вибору дисциплін здобувачів навчального закладу передбачає вибір окремих дисциплін з переліку на відповідний навчальний рік.

1.13. Вивчення вибіркових дисциплін здійснюється для бакалаврського рівня підготовки на 2, 3 і 4 курсах, для магістерського рівня підготовки – у 2 і 3 семестрах, для рівня підготовки доктора філософії – у 1, 2, 3 і 4 семестрах.

1.14. Перелік вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік може змінюватись.

1.15. Вивчення вибіркових дисциплін здобувачами Академії проводиться згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Харківській державній академії культури та за затвердженим розкладом навчальних занять.

П. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1 Право вибору надається усім здобувачам. Кількість вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік, кількість кредитів на їх вивчення, форми контролю визначаються робочим навчальним планом освітньої/освітньо-наукової програми, за якою навчається здобувач.

2.2. Навчальний відділ оприлюднює до кінця листопада поточного навчального року на сайті Академії перелік вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік:

- перший блок – міжфакультетські дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки для всіх спеціальностей академії за певними рівнями вищої освіти;

- другий блок – дисципліни професійно-орієнтованої та практичної підготовки за певними освітніми програмами та рівнями вищої освіти.

2.3 Здобувач вищої освіти має право обрати:

- дисципліни із переліку міжфакультетських дисциплін, запропонованих для всіх спеціальностей (перший блок);

– дисципліни із переліку професійно-орієнтованих, запропонованих для освітньої/освітньо-наукової програми, за якою він навчається (другий блок).

Окрім того, здобувач має право обрати одну дисципліну з переліку професійно-орієнтованих вибіркових дисциплін, запропонованих для здобувачів інших освітніх програм.

2.4 Деканати факультетів:

2.4.1 проводять збори здобувачів вищої освіти кожного курсу, на яких доводять до їх відома порядок вибору вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік та вимоги щодо їх вивчення:

– для здобувачів вищої освіти денної форми навчання: впродовж грудня поточного навчального року;

– для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання: за графіками, затвердженими факультетами в діапазоні термінів сесій.

2.4.2 на підставі поданих заяв складають попередні списки здобувачів та формують їх у групи від 20 осіб для вивчення гуманітарних дисциплін, від 10 осіб для вивчення професійно-орієнтованих та практичних дисциплін (або в межах академічної групи (для здобувачів ступеня доктора філософії в межах академічної групи за спеціальністю), якщо здобувачі визначились з вибором однієї дисципліни) (у разі, якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась група з мінімальною кількістю здобувачів, то деканат доводить до відома здобувачів перелік вибіркових дисциплін, що не будуть вивчатись; після цього здобувач протягом тижня повинен обрати іншу дисципліну, для вивчення якої сформувалась (чи формується) кількісно достатня група студентів);

2.4.3 надають до навчального відділу у строк до кінця лютого поточного навчального року сформований робочий навчальний план, в якому визначені обрані здобувачами вибіркові дисципліни, які будуть вивчатися у наступному навчальному році, для розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік.

2.5 Вибір дисциплін здобувачами ступенів «бакалавр», «магістр» шляхом подання письмової заяви на ім'я декана факультету до 5 січня поточного навчального року, для здобувачів ступеня «доктор філософії» заяви на ім'я проректора з наукової роботи — до 25 січня.

2.6 Деканати протягом березня поточного навчального року формують, оприлюднюють та передають на відповідні кафедри остаточні списки здобувачів на вивчення вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік.

2.7. Заява зберігається в деканаті протягом усього терміну навчання здобувача ступенів «бакалавр», «магістр», «доктор філософії» (для здобувачів ступеня «доктор філософії» — копії заяв зберігаються в аспірантурі).

2.8. Здобувач, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибірковими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

2.9. Здобувач, який без поважних причин не визначився з переліком вибіркових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до групи для вивчення тих дисциплін, які визначить деканат.

2.10. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркових дисциплін, інформація про вибіркові дисципліни вноситься до індивідуального плану здобувача. З цього моменту вибіркова дисципліна стає для здобувача обов'язковою.

2.11. Індивідуальний навчальний план здобувача розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану освітньої/освітньо-наукової програми і включає всі нормативні та обрані здобувачем вибіркові навчальні дисципліни, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти та з урахуванням структурно-логічної послідовності їх вивчення.

ІІІ. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

3.1. У разі поновлення, переведення здобувача перезарахування вибіркових дисциплін проводиться деканом факультету (для здобувачів ступеня «доктор філософії» — завідувачем аспірантури) на підставі академічної довідки, наданої здобувачем в установленому порядку.

3.2. Перезарахування кредитів вибіркових дисциплін проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової (або більшої) кількості кредитів.

3.3. Деканати факультетів (для здобувачів ступеня «доктор філософії» — відповідна кафедра) можуть дозволити здобувачам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибіркові дисципліни, які прослухані в іншому ЗВО-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної освітньої/освітньо-наукової програми в академії.